

בית החיל

שמייניסטית יקרה!

האם את מתלבטת לגבי המשך דרכך לאחר סיום שנות לימודי התיכון?
האם יש לך מוטיבציה גבוהה לתרום את המיטב שבך ולתת את המרב למען עם ישראל?
האם הנחת היסוד שלך היא שכולנו מחויבים להשתתף בעול ולשרת את הכלל?
בפניך עומדת הזדמנות חד-פעמית לפעול ולהכיר את עם ישראל מקרוב, ומתוך כך לגבש את אישיותך הרוחנית. אנו בטוחים שהמידע המובא בפניך יעזור לך להוציא אל הפועל את כישוריך בצורה הטובה ביותר ולבחור בדרך הנכונה.

יהי ד' עמך!

תוכן

הקדמה
על מזבח הפמיניזם
צבא בשירות הפמיניזם
צבא אינו מתאים לבנות
קידוש ה' בצבא
דעת הרבנים
מכתבים מחיילות

בהוצאת חותם - יהדות על סדר היום

www.chotam.org.il

כתיבה: הרב אייל בן דוד
עריכה: הרב אריאל בראלי

ניתן להדפיס ולהפיץ את החוברת לצורך זיכוי הרבים
להשגת החוברת ניתן לפנות לדוא"ל sherootbanot@gmail.com

הקדמה

בעת האחרונה נשמעים קולות שונים בנוגע לגיוס בנות דתיות לצבא: יש שתומכים ויש שמתנגדים. צה"ל סימן לעצמו כמטרה להגדיל את מספר הבנות הדתיות שמתגייסות לצבא, והוא משקיע בכך מאמצים רבים.

העמדה שבנות דתיות לא מתגייסות לצבא - שמאז ימי הקמת המדינה היה קונצנזוס בדעת הרבנים לגביה - אט-אט הולכת ונפרצת. תמיד היו בנות דתיות שהתגייסו אבל הן ידעו תמיד שהבחירה שלהן היא פרטית, ושהיא לא עולה בקנה אחד עם עמדת התורה וההלכה. מסיבות שונות, בתקופה האחרונה, הדברים שהיו ברורים כל כך הולכים ומיטשטשים. מטרת חוברת זו לעשות סדר בדברים, להסביר את עמדת חכמי ישראל, עמדה שמתנגדת לגיוס בנות לצבא, וכן להסביר מדוע התנגדות זו מקיפה כל כך.

חלק מהבנות הדתיות שמתגייסות עושות זאת מתוך מוטיבציה גדולה, והן חושבות שבכך הן מקדשות שם-שמים. אבל עמדת אנשי התורה התנגדה מאז ומעולם לגיוסן של בנות ישראל! לא מדובר על רבנים שאינם מכירים בערכו של צה"ל, אלא על רבנים השייכים לציבור הדתי-לאומי שסבורים שיש ערך גדול בגיוס בנות לצבא, ורואים בכך עניין של חובה ומצווה גדולה.

בחוברת זו ננסה לדבר בפתיחות ובגובה העיניים על הצבא, על השירות הצבאי, על מקומן של בנות בצבא, על הגורמים המדרבנים את הבנות להתגייס לצבא בכלל ועל הגורמים שמאיצים לגיוס הבנות הדתיות בפרט, ועוד נדבר על קידוש השם וחילול השם בהתגייסות בנות לצה"ל.

אנו מודים לקב"ה שזכינו בדורנו לראות בתקומתה של מדינת ישראל, ואנחנו מודים לו על הקמת צבא ההגנה לישראל. רק לפני 70 שנה חיינו במציאות אחרת - בפחד מתמיד מאויבינו, דם יהודי היה הפקר. והנה זכינו ברוך ה' להרמת קרנו של עם ישראל, במדינה משלו עם צבא משלו.

דברי הביקורת בחוברת הם ביקורת אוהב, שעולים מתוך כאב. הביקורת היא לא מאדם שעומד מבחוץ ולועג על הקיים, אלא ביקורת מהעומד מבפנים ומצר על מגמות שונות שנכנסו לצבא - שיקולים זרים שעל פיהם מתנהל הצבא.

ייעודו של צה"ל כשמו כן הוא: להגן על אזרחי ישראל. וכלשון הרמב"ם המגדיר מלחמת מצווה כ"עזרת ישראל מיד צר", ברור שהתגייסות (בנים) אליו היא מצווה וחובה קדושה.

צילום: דר' צ'צ'ק

על מזבח הפמיניזם

בראש ובראשונה צריך לדעת מה אנשי צבא מובהקים חושבים על גיוס בנות. האם לפי דעתם המקצועית חסרות בנות בצבא? האם לדעתם הצבא יתפקד טוב יותר ככל שבנות רבות יותר יתגייסו לצבא?

הרבה אנשי צבא חשובים מפחדים לומר את האמת בנוגע לנושא גיוס בנות. כל מי שאומר משפט שלא מסתדר עם תפיסת עולמן של התנועות הפמיניסטיות, זוכה מיד לביקורות ולזלזול על היותו חשוך ופרימיטיבי. כלי התקשורת מתגייסים לצד הארגונים הללו ודואגים להוציא לו שם רע ברבים.

אבל מדי פעם, נשמעות אמירות אמת של קצינים בכירים בצה"ל. אחד שדווקא לא מפחד לדבר הוא אלוף-משנה במיל' רז שגיא. יו"ר הפורום לחוסן צה"ל, אלוף משנה במיל' רז שגיא,¹ ששימש בתור חבר בצוות שבדק את השפעת שילוב חיילות בתפקיד לוחמה, האשים את הצבא בהסתרת מידע חמור על פגיעות פיזיות קשות שנגרמות לבנות עקב שירות צבאי קרבי:

אני דורש לחייב את צה"ל לחשוף את אחוז הנשים הנפגעות בפגיעות שאין להן תיקון לכל החיים, זאת בהשוואה לחיילים בתפקידי לחימה. כשזה יפורסם **תקום כאן זעקה, כולל ועדת חקירה.**

שגיא מדווח על נתונים מזעזעים:

תחקרנו עשרות בנות ולא מצאנו אחת שלא התלוננה על בעיות שנגרמו לה במהלך השירות הצבאי הקרבי, שמנעו ממנה להיות בן אדם רגיל. לצערי צה"ל **עושה בנות ניסוי מסוכן וכל זה בשם הפמיניזם.**

שגיא מפרט חלק מהבעיות שנמצאו אצל בנות ששירתו בשירות קרבי:

יש להן מגפה של שברי הליכה בדרגה 4, צניחות רחם, דלקות ופריצות דיסק. השירות (הקרבי) פשוט מרסק אותן לרסיסים.²

בעקבות חלק מהממצאים הללו, הוחלט להוריד לבנות את רף האימונים, אבל גם זה לא עזר:

מורידים את רף האימונים לבנות לרף לא-מבצעי ועדיין יש 12 אחוזי פציעות, לגברים אפס. היו בנות שהיו ספורטאיות מצטיינות והיום הן פצועות.

חשוב לציין שאל"מ שגיא, איש "השומר הצעיר", איננו אדם דתי, אך הוא מביט על הסוגיה בעיניים פקוחות ואינו חושש להביע את דעתו. גם תת אלוף הרב רונצקי, הרב הצבאי לשעבר, שמכיר את המערכת הצבאית לפני-ולפנים מדבר באותו סגנון:³

מלבד זאת לא נבדקו הנזקים **הגופניים והנפשיים** אצל הלוחמות והכול בשם הפמיניזם שמסתתר תחת מושגים כ"כבוד הנשים" ו"שוויון". קראו נא את שנכתב במוסף "ידיעות אחרונות" לפני שבועיים (14.6.2013): בנות שהיו לוחמות מספרות כיצד הפכו לפראי אדם.

נחיצות הבנות בצה"ל

רוב הבנות שמתגייסות לצבא לא הולכות לשירות קרבי, הדברים שנכתבים כאן נאמרים בהקשר רחב יותר. חשוב שתביני את האמת על הקולות הקוראים לבנות להתגייס ולתרום לצבא - מי באמת קורא לבנות להתגייס? מה תהיה תרומתן האמתית של המתגייסות?

לצה"ל אין מחסור בבנות; לא ברור מה המספר המדויק של הבנות המיותרות כיום בצבא, אבל כל מי ששירת בצבא ראה לעיתים, חיילות מסתובבות בחוסר מעט. כמחצית מהבנות בישראל לא מתגייסות.⁴ לא מעט בנות מקבלות פטור על רקע דתי.⁵ הקלות שבה צה"ל פוטר בנות מגיוס והימנעות הצבא מאכיפת "השתמטות המונית", מעידה כאלף עדים על "העניין הרב" שהצבא מגלה בגיוס בנות. אם לצה"ל אין מחסור בבנות ושילובן של בנות בשירות הצבאי אינו פשוט, עד כדי כך שאנשי צבא רבים מתנגדים לשילוב זה, אז מי כן דוחף את גיוס הבנות? בשנת 2007 יזמה והגישה פרופ' **נעמי חזן** הצעת חוק לתיקון "חוק הביטחון". הצעת החוק כללה פתיחה של כל התפקידים האפשריים בצבא בפני הבנות שעומדות לפני גיוס. הצעת החוק התקבלה:⁷

על רבות מהפעולות של ארגוני הנשים בישראל מרחפת רוחה של "הקרן החדשה לישראל" והעומדת בראשה **נעמי חזן**. אותה חזן, כפי שדיווחה תנועת "אם תרצו", חתומה על עצומה של ארגון נציגות נשים בינלאומית שפורסמה יממה בלבד לאחר תחילת מבצע "עופרת יצוקה". בעצומה נכתב כך:

"אנו דורשות לעצור מיידית את המתקפה של כוחות הצבא הישראליים בעזה, אשר כבר גרמה למותם של מאות. השחיטה הזו יכולה ללבות את הסכסוך."

זוהי, אם כן, אחת הפעילות המרכזיות בעד גיוס הבנות לצבא.

"אמור לי מי הם חבריך ואומר לך מי אתה", מי הן אותן חברות-יועצות של היוהל"ן (יועצת הרמטכ"ל לענייני נשים), אולי מתוך כך ניתן ללמוד על המניעים שלה.⁸

מזה ארבע עשרה שנים יושבת קצינה שמוגדרת יוהל"ן, שנה אחר שנה היא **עסוקה בקידום נשים בתוך הצבא**... יוהל"ן לאורך השנים פתחה את דלתה לצוות היגוי מגדרי, ד"ר אורית קמיר, ד"ר דינה דולב, פרופ' חוה נוה ועוד. חיפשתי לראות מה הן הדעות של הנשים הללו, כשהן לא בתפקיד היועצות ליוהל"ן, מה הן אומרות ומה הן כותבות, ואני מגלה דברים מזעזעים: כל הנשים הללו **משויכות לפמיניזם הרדיקלי, ויותר מכך לשמאל הרדיקלי, כאשר אתה נכנס לאתרים שלהן אתה רואה שהן חתומות על עצומות כנגד הצבא, על עידוד לסרבנות**.

האמת צריכה לצאת לאור: הכוח המניע את גיוס הבנות לצה"ל הם גופים המיוצגים באמצעות תנועות נשים. אותם גופים דואגים לקדם אג'נדה פוליטית, ואינם פועלים ודואגים לקידום טובת הבנות. עדות על קידום העניין הפוליטי נראית במכתבה של רינה בר טל, יו"ר שדולת הנשים, לרמטכ"ל, לאחר זעקה שקמה בקרב ארגוני הנשים, כשהרמטכ"ל שקל לבטל את תפקיד היוהל"ן ולאחדו עם ראש מנהל הסגל:⁹

הנך עומד בראש הארגון הגדול ביותר בישראל. ארגון שהוא עדיין נותן הטון העיקרי בחברה הישראלית: ממנו יוצאים מנהיגים פוליטיים, אנשי עסקים ואנשי אקדמיה. **צה"ל עדיין ממלא תפקיד נכבד בהנחלת ערכים ראויים ונורמות התנהגות הבאות בעקבותיהם, לחברה האזרחית כולה**.

במילים אחרות, במקום לראות בצבא גוף שתפקידו לדאוג לביטחון האומה, רואים בצה"ל גוף שדרכו אפשר לקדם פוליטיקאים, נשים ותפיסות עולם שונות.

מניפולציה צבאית

כותרת מרכזית ב-ynet הכריזה:⁴¹ "למרות הרבנים - שיא במספר הדתיות בצה"ל".
הכתבה טוענת שבנות הציבור הדתי-לאומי מתעלמות מפסק הרבנים ומתגייסות לצבא:

"נתוני הגיוס מלמדים שהצהרות של רבנים לחוד ומציאות לחוד", אמרו גורמים בכירים באכ"א. לדברי אותם גורמים, מניתוח הנתונים עולה כי המתגייסות מגיעות מבתי ספר ומאולפנות נחשבות בציונות הדתית, ולא מהשוליים. הקשר איתן נוצר בבתי כנסת, במפגשים חברתיים, ובעיקר דרך המלצות של בנות שכבר סיימו את שירותן. "הבנות שהשתחררו ראו שהשד לא כזה נורא", הסבירו בצה"ל. "הן לא התקלקלו, קיבלו את התנאים הטובים ביותר לשמור על דתן - והסקרים שלנו מראים שהן מצליחות לעשות זאת".

אבל כשבוחנים את הנתונים מתגלה השקר במלואו. גורמים בצבא מציגים נתונים שקריים ומטעים את הבנות לחשוב כאילו עתה אלפי בנות דתיות נוהרות לשירות הצבאי.¹⁵

כאשר מעמיקים בנתונים מגלים כי צה"ל לא רק מוסר נתונים סותרים ומוטעים, הוא גם מבצע מניפולציות מתוחכמות. בעבר צה"ל הקפיד לפרסם נתונים לפי בוגרות שנתון לימודים, אך בחודשים האחרונים החליטו בצה"ל לדווח רק על נתוני גיוס לפי שנה קלנדרית (שנה אזרחית), למרות אין שום היגיון לפרסם כך את הנתונים כיוון שכמות גדולה של בנות שדחו גיוס בשנה, או החלטה של צה"ל להעביר גיוסים מינואר לדצמבר (או להיפך) מובילה לשינוי משמעותי בנתונים. כאמור, כדי להצביע על עלייה עצומה בגיוס בנות דתיות מצביעים בצה"ל על כך שבשנת 2010 התגייסו 935 בוגרות חמ"ד בלבד ובשנת 2011 התגייסו 1,065 בוגרות חמ"ד. אך כאשר מסתכלים בכמות המתגייסות לפי שנתון לימודים מבינים שלנתון זה אין כל משמעות.

צבא בשירות הפמיניזם

יועצת הרמטכ"ל לענייני נשים, תת-אלוף רחל טבת-ויזל, מתהדרת בכך שבצה"ל יש לבנות אפשרות לשמור על אורח חיים דתי במלואו.⁰¹ היא אף קוראת לרבנים הראשיים לבוא ולראות מה קורה היום בצבא.¹¹

יועצת הרמטכ"ל בוחרת להתעלם מנקודות מהותיות: כנראה שנושא ההטרדות המיניות אינו סותר בעיניה את אורח החיים הדתי! הרי במחקר שנעשה מטעם היוה"ל עולה שלמעלה מ-80 אחוז מהחיילות עברו הטרדה מינית.²¹ הנתונים האלה נאספו בעיקר בקרב בנות שרגילות באווירה מתירנית ויכול להיות שנתקלו בתופעות חברתיות מגוונות כאלה. מה תגיד בת דתייה שלא נחשפה למתירנות החילונית? כיצד היא תגדיר ותזהה הטרדה מינית?

כל זה ביחס להטרדות מיניות, מה עם ניבולי פה וקללות? על זה אין מחקרים. לצערנו הרב - זה ההווי הצבאי! אין יום בצבא ואין מקום בצבא שהדברים הללו לא קיימים שם. על פי זה, האם באמת נשמר אורח חייהן של הבנות הדתיות בצבא? איך נגדיר שמירה על אורח חיים דתי מלא? הזכות המינימאלית לאכול כשר ולא לחלל שבת? ומה לגבי לא לגעת בבנים?

היוה"ל, כך מסתבר, לא בוחלת באמצעים כדי להגיע למטרה, וכך היא מעידה על עצמה:³¹

השתמשתי שם ביתרון שלי, בתור בוגרת אולפנה שמכירה את הציבור הדתי. **לכשתי חצאית, התחלתי בדבר תורה, דיברתי איתן באותה השפה.** אמרתי להן שאני מציעה להן להיות חלק מעם ישראל, שהצבא רוצה אותן כבנות איכותיות. אבל גם אמרתי שאנחנו מבינים שאנחנו צריכים לשמור על אורח החיים שלהן, ושיש לנו התחייבות כלפיהן. המסלול שאני עשיתי בעצמי גרם לי להבין שלאישה דתייה לא צריכה להיות בעיה להתקדם בצבא, נקודה.

המסגרת הצבאית אינה מתאימה לבנות

האווירה הצבאית סותרת את קדושתן וצניעותן של בנות ישראל. יש כאלה שיאמרו שגם בשירות לאומי יש בעיות של צניעות, אז למה שירות לאומי כן וצבא לא? אבל העובדות הן עובדות: שכיחות ההטרדות המיניות הקיימות בצבא לא קיימת בשום מסגרת אחרת. הרב יוני לביא ניסח יפה את העניין:¹⁷

גם מי שלא חושבת על שירות קרבי (ורוב הבנות אכן משובצות בתפקידי עורף), לא תוכל להימלט מהעובדה שהאווירה הצבאית המקובלת סותרת את הקדושה ואת הצניעות הבסיסית שאנו שואפים אליהן. כמות ההטרדות וההתייחסות לנשים כאובייקט מיני, רמת ניבולי הפה, הגרפיטי ה'מפואר' בשירותים, ואפילו אחוז המעשנים בצבא, גבוהים בעשרות עד מאות אחוזים משיעורם באזרחות!

מה הסיבה לכך, מדוע דווקא בצבא האווירה היא כל כך רדודה?

כל אלו הם סימפטומים לעובדת היסוד - מסגרת נוקשה וכובלת (כמו זו הצבאית) מזמינה מטבעה התפרקות ופריצת גבולות בכל הזדמנות. בפרט שמי שמרכיב אותה אינם אנשים בוגרים ונשואים, אלא צעירים רווקים ועתירי הורמונים. **גם בחורה חזקה רוחנית, לא תוכל להתחמק מן המחיר האישיותי, הנפשי והרוחני**, שתשלם מי שתחיה שנתיים בעקביות שוחקת בהווי של צעירים חילונים.

אמנם גם בשירות לאומי יש לפעמים בעיות, ובאמת גם שם יש לבחור מקום רק אחרי בדיקה מעמיקה, אבל ההבדל בין שירות לאומי לשירות צבאי הוא הבדל יסודי:¹⁸

נכון שיש גם מקומות שירות לאומי בסביבה חילונית, אך כמכלול אין מה להשוות. הרוב הגדול של בנות השירות נמצאות במקומות דתיים וליד אנשים נשואים, וכמעט כל החיילות משרתות בחברה חילונית צעירה ומתירנית.

טעות או שקר מכוון?

האם מדובר בטעות של אכ"א והייהל"ן או במגמה?¹⁶

מי שחושב שמדובר בטעות מקריות של אכ"א והייהל"ן הוא לא יותר מתמים. באכ"א מרכזים בשנים האחרונות מאמצים כבירים להעלות כמות בוגרות החמ"ד המתגייסות לצבא, ואף הקימו גוף מיוחד בשם "מדור בת חיל" שמטרתו גיוס בוגרות חמ"ד לצה"ל. לגוף זה יש אינטרס מובהק להציג עלייה בגיוס הבנות הדתיות, כדי להצדיק את קיומו. בנוסף, במאבק העיקש שמנהלים באכ"א עם גורמים רבניים ואנשי מנהל החינוך הדתי המתנגדים לגיוס הבנות, יש משמעות גדולה להצגת עלייה בנתונים. ברוב מוסדות החמ"ד מונעים מצה"ל להיכנס ולהציג לבנות את השירות הצבאי, ולכן בצבא מנסים להציג אותם כלא רלוונטיים. לא לחינם גורמים באכ"א צוטטו ב"דיעות" כטוענים כי "נתוני הגיוס מלמדים שהצהרות של רבנים לחוד ומציאות לחוד".

צניעות

הנושא הזה הוא נושא שכשמו כן הוא, צנוע. אבל כצורך שעה נדון גם בו. נושא ההטרדות המיניות בצה"ל הוא נושא כואב ומזעזע. על היקף התופעה אין מחלוקת; לא מדובר באחוז שולי, לא מדובר על בחורות מרקע מסוים, התופעה היא כל כך נרחבת וידועה, שאין אפילו גורם אחד המנסה להתכחש לה.

היקף התופעה רחב הרבה מעבר להיקף התופעה שקיים בחיים האזרחיים. חוקרים שונים ניסו להגדיר מה בדיוק באווירה הצבאית גורם לכך ונתנו לכך סיבות שונות, אבל לענייננו אין זה משנה כל כך, העובדות הן עובדות.

מחאה חריפה על התופעה המזעזעת הזו מצאה לה ביטוי אפילו בחוגים שאינם ידועים כמחמירים בהלכות צניעות - קיבוצניקים.²⁰

התופעה כל כך רחבה עד שצה"ל מחלק לכל מתגייסת חוברת בה כתובות זכויותיה ודרכי הפעולה הנכונים במקרה של הטרדה מינית.

מחקר שנערך מוכיח שרוב החיילות המוטרדות כלל לא מדווחות על כך:²¹

מהמחקר עולה שמעל ל-50% מהמדווחות על הטרדה מינית, לא פעלו בתגובה להטרדה. רק חמישית מהמוטרדות פנו לגורם רשמי, רובן למפקדים, ומיעוטן ישירות לגורמי הטיפול המקצועיים. דפוס התנהגות זה אופייני גם במקרים קשים של הטרדה.

הסיבה לכך שהחיילות אינן מתלוננות, חמורה ביותר. אף היא נחשפה באותו מחקר:

שיעורן הנמוך של המוטרדות אשר בוחרות לפנות לגורמים הרשמיים מעיד, כך על פי המחקר, **על חוסר אמונן בטיפול לו יזכו על ידי המערכת הצבאית.**

משמעות הדבר היא שהחיילות אינן מאמינות שההטרדות שהן עוברות יטופלו. ואיך רואה התורה את הנושא?

ההבדל בין השירות הלאומי ובין השירות צבאי נובע מהדרך שבה פועלת המערכת הצבאית:¹⁹

מערכת שבה נערך בן עשרים פוסק - כמעט כל-יכול - על רווחתן, תנאי השירות והחופשות של נערות צעירות, היא הרת אסון.

אלא שבניגוד לשירות לאומי, שם אם מתברר שהיה "מקח טעות", או שהנערה מרגישה שאינה מסוגלת יותר, היא יכולה לקחת את חפציה וללכת. בצבא, ה"מילה האחרונה" היא של מפקדיה. בריחה הביתה מוגדרת כעריקה, והעונש על מעשה כזה עלול להסתיים במאסר.

ואם תשאל, איך אוכל לתרום למדינה אם לא אשרת בצבא?

התשובה היא שיש המון דרכים לתרום למדינה, אף חשובות יותר משירותן של רוב הבנות בצבא. שירות לאומי הוא חלק ממכלול, שבו אנו שואפים לחיים של שירות לעם ישראל, לחיים שיש בהם עשייה חברתית, לחיים שמלאים בנתינה למדינה ולחברה. השירות לא מסתיים בשנה ואף לא בשנתיים. השירות אמון על חיים שיש בהם שליחות, ערכי נתינה ותרומה לכלל ולפרט.

"כִּי כַּאֲשֶׁר יָקוּם אִישׁ עַל רַעְהוּ וּרְצָחוֹ נֶפֶשׁ כֵּן הַדָּבָר הַזֶּה".²²

וכך הדברים התפרשו אצל חז"ל ונפסקו להלכה ברמב"ם:²³

אחד הרודף אחר חברו להרגו או רודף אחר נערה מאורסה לאונסה, שנאמר "כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה", והרי הוא אומר, צעקה הנערה המאורסה ואין מושיע לה, הא יש לה מושיע מושיעה בכל דבר שיכול להושיעה **ואפילו בהריגת הרודף**.

דהיינו, מותר להרוג את הרודף כדי להציל את הנערה ממקרה אונס. נראה שההבדל בין עונש התורה לעונש הצבא מעיד על מהו היחס לאותו מעשה, בתורה ובצבא.

גם אם כל התופעה של הטרדות מיניות לא הייתה קיימת בצבא, האווירה המתירנית, הקללות והגסויות שנמצאות בכל מקום בצבא, היו יכולות להיות סיבה מספקת שלא לגייס בנות, כמו בדברי חז"ל:²⁴

בעוון נבלות פה צרות רבות, וגזירות קשות מתחדשות, ובחורי שונאי ישראל²⁵ מתים, יתומים ואלמנות צועקין ואינן נענין, שנאמר "על כן על בחוריו לא ישמח ה' ואת יתומיו ואת אלמנותיו לא ירחם כי כלו חנף ומרע **וכל פה דבר נבלה** בכל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה".

דברים אלו נכתבים בצער גדול; צר לנו שכך נראים פני הדברים, אבל לא נוכל להתעלם מהאמת.

כאן המקום לשאול, אם כן איך בנים מתגייסים לצבא? האם הם לא נחשפים לכל הבעיות שהוזכרו? ובמה שונות בנות מבנים?

ניסח את הדברים יפה הרב עזריה אריאל:²⁶

ניתן להעלות את מרבית הטעונוים הללו גם כנגד שירות הגברים. אולם ההבדלים מהותיים: פיקוח הנפש הלאומי בגיוס הגברים הוא מובהק; בסיס החיוב ההלכתי שלהם להשתתף במלחמה שונה לגמרי.

לעומת זאת הנזק בשחיקת העדינות הנשית הוא חמור ביותר:

העדינות הנשחקת בחספוס של ההווי הצבאי חיונית הרבה יותר לאופייה של בת ישראל. ואחרי כל זה, אי אפשר להכחיש שגם ביחס לבנים שילמנו מחיר יקר, ומיעוט ניכר מבוגרי החינוך הדתי שבאו לצבא ללא רקע ישיבתי ממושך הורידו את הכיפה בצבא. כמובן, השאלה העיקרית איננה האם הבנים והבנות "מתקלקלים/ות" בצבא, אלא האם ניתן לשמור על אורח חיים של יראת שמיים וקיום ההלכה לכל אורך השירות, והממדים של הסרת הכיפה הם איתות אזהרה לכלל המערכת.

קידוש השם

אחד המניעים של בנות המתגייסות לצבא הוא "קידוש השם", כמו שללכת בחצאית צבאית, שזה נחשב קידוש ה' גדול - האמנם?!
האם באמת קידוש השם הוא כשבת מכניסה את עצמה למערכת כל כך בעייתית? האם יש קידוש ה' בכך שהיא עושה מעשה המנוגד לדעתם של רוב כלל רבני ישראל?
נצטט מתוך דברי אחת מהבחורות הדתיות שהתגייסו לצה"ל:²⁸

הייתי רוצה שכל הרבנים שיוצאים נגד גיוס בנות לצבא, יבואו יום אחד למכינה שלנו, ישמעו שיעור או שניים, יסתכלו על כל חמישים ואחת הבנות, שומרות המצוות, המדהימות, הלא מתפשרות, הערכיות - ואולי יבינו קצת מה אנחנו מנסות לעשות כאן. שזה לא מגיע מלעשות "דווקא" לאף אחד, שזה מגיע ממקום אמיתי של קידוש ה' ושליחות ענקית דווקא כשקשה ובלי לוותר על הערכים שגדלנו עליהם.

כאן המקום לענות לך בחורה יקרה: אף אחד לא חושב שבת שמתגייסת עושה זאת ב"דווקא" למישהו, אלא כואבים את זה שבנות בעלות אידיאלים ורצון לקודש נמשכות לכיוונים לא נכונים.

את מדברת על קידוש ה': מה זה **קידוש ה'**? מי מגדיר מה זה קידוש ה'?
קידוש ה' הוא מעשה הגורם לשם שמים להתקדש. ללכת לצבא נגד דעתם של רוב רובם של רבני ישראל, להכניס את עצמך למסגרת בעייתית מאוד מבחינת צניעות, האם זה ייקרא קידוש ה', או ייקרא חילול ה'?
דעתם של רוב רבני ישראל שבנות שמתגייסות לצבא לא עושות קידוש ה' אלא להיפך. באמת אין מישהי שעושה "דווקא", אבל דווקא בגלל הכנות שלך, בגלל זה הצער על דרכך השגויה ועל בחירתך המוטעית.
באחד מאיסורי העריות החמורים כותבת התורה:²⁹

וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אָחִתוֹ בֵּת אָבִיו אוֹ בֵּת אִמּוֹ וְרָאָה אֶת עֶרְוַתָּהּ וְהִיא תִרְאֶה אֶת עֶרְוַת חֶסֶד הוּא וְנִכְרְתוּ לְעֵינֵי בְנֵי עַמּוֹ עֶרְוַת אָחִתוֹ גֵּלָה עֹנֵוּ וְיִשָּׂא.

למה התורה קוראת לאיסור זה **חסד**, ומה התורה רוצה ללמד בזה? התורה רוצה ללמד שנתניה שהיא מחוץ לגבולות ההלכה, גם אם היא מלאה בחסד, היא לא רצויה, היא אמנם חסד, אבל העונש הוא כרת.

התחזקות בצבא

כחלק מהמערכת המשומנת של הצבא, מתפרסמים מדי פעם על ידי גופים שונים שמעודדים בנות להתגייס לצה"ל, "מחקרים" המוכיחים כי בנות דתיות שהתגייסו לצה"ל מתחזקות בצבא.

באמת, אם לא היינו גרים בארץ ומכירים את הנפשות, אולי אפילו היינו מאמינים שכך הם פני הדברים. אבל לצערנו התופעה היא בכיוון ההפוך:³⁰

מפעם לפעם מפרסמים גופים שמעודדים בנות דתיות להתגייס (כמו ארגון "אלומה") עדויות על כך שבנות מצהירות שהן דווקא התחזקו רוחנית בצבא - אך לצערי עוד לא ראיתי נתונים רציניים שיצליחו להזים את הניסיון ארוך השנים של כל ראשי האולפנות שאני מכיר, שבמבט כולל מצביעים על הבדל חד ומשמעותי בין הרמה הדתית של בוגרות שהלכו לצבא לאלה שבחרו בשירות הלאומי.

המסגרת הצבאית הנוקשה, הקשוחה ונטולת הרגשות אינה מתאימה לאופיין של הבנות, זאת הסיבה שהרבה בנות לא דתיות מעדיפות לעשות שירות לאומי ולא צבא.³¹

דעת הרבנים

רבני הציונות הדתית הם רבים ודעותיהם מאוד מגוונות, וכמעט שלא נמצא נושא שאין עליו מחלוקת. המחלוקות הן כל כך חריפות לפעמים, עד שמי שיתבונן מהצד יתהו לעצמו אם החולקים שייכים לאותו זרם, ואם באמת הם יצאו מאותו בית מדרש. המחלוקות בין רבני הציונות הדתית נוגעות לדברים יסודיים: שמרנות או חדשנות, פתיחות או סגירות, ועוד.

אין הדבר סוד שדעת הרבנות הראשית לישראל לדורותיה הייתה נגד גיוס בנות, וכך הייתה דעתם של כל גדולי ישראל בכל השנים מאז הקמת מדינת ישראל. בעת האחרונה כמו כמה רבנים ופרסמו שמותר לבת להתגייס לצבא, ויש אף כאלה שאמרו שזו מצווה. קיימת מחלוקת בין הרבנים בנושא וצריך לברר איך מכריעים במחלוקת כזו.

הכרעה במחלוקת

הרבה פעמים אנחנו נדרשים להכריע בין דעות שונות, לפעמים נראה לנו שאנחנו מבינים בנושא, ולפעמים אנחנו יודעים שאין לנו הבנה בעניין. אז איך מכריעים במחלוקת? מכיוון שהתורה היא חוכמה, צריך להתייחס למחלוקת בין אנשי התורה, הרבנים, כאל מחלוקת בין אנשי המדע או בין אנשי הרפואה. נדמיין אדם שעומד לקראת ניתוח מסובך, עד כדי כך שלא בטוח שיקום משולחן הניתוחים; הרופאים חולקים בדעתם: חלקם אומרים שיש לנתח בכל זאת וחלקם אומרים שאסור בשום פנים ואופן לנתח. איך נמליץ לאותו חולה לנהוג, כדעת איזה רופא? נניח שדעות הרופאים בעניינו הן כך: דעת כל הפרופסורים היא אחת: שיש לנתח. אולם דעת אחד מהסטז'רים היא שאסור לנתח. למי נשמע?

בעניין שלנו זה בדיוק אותו דבר. דעת הרבנות הראשית לישראל היא שבנות לא צריכות להתגייס, וכך הייתה דעתם של הרבנים הראשיים לישראל בכל שנות קיומה של מדינת ישראל עד עצם היום הזה. דעתם של כל דיניי ישראל שבנות לא צריכות להתגייס. דעת כל רבני הערים בישראל שבנות לא צריכות להתגייס. דעת כל ראשי הישיבות שבנות לא צריכות להתגייס. דעת כל רבני השכונות שבנות לא צריכות להתגייס. דעת כל רבני הקהילות שבנות לא צריכות להתגייס. אם היה בזה עניין, היינו יכולים לאסוף שמות של למעלה מ-1,000 רבנים בציונות הדתית המתנגדים לשירות בנות בצבא.

אז מי חולק?

שניים וחצי רבנים חולקים על דבריהם ואומרים שבנות צריכות להתגייס.

כמו מי נכריע?

על כל רב שמתיר ללכת לצבא אפשר להביא 200 רבנים מהציונות הדתית, כמוהו וגדולים ממנו, שאוסרים זאת. אפשר לצרף לכאן רשימה של רבנים פלורליסטיים שמתירים דברים רבים שאינם מוסכמים בציבור, ועם כל זה דעתם שלילית על גיוס בנות לצבא. למה זה כך? מדוע קיימת אחדות דעים שלא נמצאת בשום שאלה אחרת בחיינו? מדוע זה כל כך ברור לכל הרבנים בציבור הדתי-לאומי?

הסיבה לכך היא מאוד פשוטה: כולם שירתו בצבא, כולם אוהבים את המדינה ושמהים בקיומה, כולם אומרים הלל ביום העצמאות, כולם אומרים תפילה לשלום המדינה, וכולם מוסיפים "מי שבירך לחיילי צה"ל". אבל כולם גם מכירים היטב את האווירה הקלוקלת הנמצאת בצבא, כולם יודעים שהשירות הצבאי נוגד את אופייה של בת ישראל.

לא מדובר כאן על רבנים מנותקים, שלא מכירים את הצבא; לא מדובר כאן על רבנים חרדים שכל הנושא זר להם. מדובר על רבנים שבגדי צבא מבחינתם הם מדי קודש, ששירות צבאי עבורם הוא שירות של מצווה, אלו רבנים שדורשים מתלמידיהם לשרת בצבא. מדובר על רבנים שנמצאים ועובדים עם כל גווני האוכלוסייה, אלו רבנים שחיים היטב את המציאות במדינת ישראל ודווקא מתוך מעורבות זו הם מכירים את הסוגיה היטב ודעתם ברורה, שצבא אינו מקומן של בנות.

דעה זו אינה נובעת מזלזול בבנות חלילה ולא ממחשבה שבנים יותר חזקים מבנות מבחינה רוחנית, אבל מכל הסיבות שמניתי כאן ועוד רבות, הצבא הוא לא מקום שמתאים לבנות.

מכתב מהיילת

... משחר ילדותי היה לי ברור שמסלול שירותי לעם יהיה במסגרת הנח"ל...לא ממש שאלתי שאלת רב, אבל ניסיתי לברר, אמתית, מה מקור הבעיה ההלכתית. במסגרת גרעין דתי לא היה מעלי שום מפקד, גבר. המסגרת - מסגרת דתית תומכת. והפנימיות - היא הרי החשובה. הבעיה היחידה שבאמת הפריעה לי היא ההתעלמות הברוטלית מהרבנות הראשית. כבוגרת בני-עקיבא, שחונכה על ברכי חיזוק המנהיגות הציונית-דתית, קשה היה לי לראות עצמי פוסעת במדים ברחובות העיר הסואנים כמכריזה בראשי חוצות שכל קשר ביני לבין המנהיגות הזו - מקרי בלבד. אבל האמונה הפנה שלי בצורך לגשר על פערים בעם, למנוע מחלוקות מיותרות - הייתה חזקה יותר, והיא גם שהכריעה. לקראת סוף השמינית - נודע לי שהגרעין המשימתי שלנו מתפרק. כיוון שכבר נקשרתי לעיירה ירוחם ולערכים הסובבים את השירות בה, החלטתי להישאר שם לשנת שירות, ותכננתי להתגייס שנה אחר-כך במסגרת של "תרבות-תורנית" כמורה חיילת. ביטלתי את ההצהרה (שנאלצתי להצהיר על מנת להיות מוכרת כבת-שירות) והגשתי בקשה לדחיית גיוס מהתאריך שיועד לי - השמיני במרץ למנינם, לתאריך הגיוס של המורות החיילות הדתיות. באורח מקרי לחלוטין, ברביעי במרץ, שהיה באותה שנה גם יום תענית אסתר, נודע לי שבקשת הדחייה שלי לא אושרה. ארבעה ימים מיום חמישי ההוא, עתידה הייתי להצטרף לשורות צבא ההגנה לישראל...

...בלילה הראשון, שתי דקות לפני מסדר כיבוי אורות, קבעו הבנות מסדר לעצמן: מסדר גלולות. כדי שלא תשכחנה חלילה, הן מזכירות אחת לשנייה מסדר גלולות! הלילה הראשון עבר עליי בהתייפחויות עזות שניסיתי להחניק - לא בהצלחה רבה. כל הזמן שחזרתי לעצמי מה קרה, איך קרה לי, והתגעגעתי נואשות לירוחם. במהלך הימים הקרובים ראיתי ושמעתי כל כך הרבה דברים שזעזעו את כל מה שגדלתי עליו, וכל שבנתי סביבי, מיעוט בעולם שכולו חול וחוסר אמונה, בעולם אחר,

מפחיד כל-כך. השבת בטירונות הייתה עצובה, והיותה - כפי שנוכחתי לדעת - רק את תחילת דרך החולין שלי בשבתות בצבא.

עם סיום הטירונות שובצתי לקורס, שנחשב אחד מהטובים - קורס מש"קי חוי"ה - חינוך וידיעת הארץ. הגעתי לקורס מלאת חששות. הקורס כלל שמונה בנים, והיה זה לי המפגש האמתי הראשון עם בני המין השני, אשר לא חונכו בדרך בה חונכתי אני. הקשיים שנערמו על דרכי היו רבים, ורק התרבו והלכו. כל צעד קטן שעשיתי צריך היה להיות מחושב ונכון לאותו הרגע, ולרגעים שיבואו אחריו. הנגיעות. הקשר האמתי הנכון והאמיץ, מבחינתם, מחויב בתוספת פיזית.

הם לא הצליחו להבין את מהות הרצון שלי להישאר כמו שבאתי, שלא אודקק גם אני לנגיעות הללו כדי לאמת ולבסס קשר חברי.

כל מיני דברים בי - שנראו להם בתחילה מעניינים (כל כללי הצניעות והתפילות והברכות), הפסיקו לעניין, וקצת התחילו להטריד. הם המשיכו לכבד, אבל ניסו לשכנע לעזוב.

בעזרת שמים החזקתי עצמי. פשוט לא נתתי לעצמי לרדת. ובכנות - כל החוויות החברתיות בקורס, שכללו התרפקויות הדדיות בנים-בנות, שירה, ריקוד, לינה משותפת במהלך סיורים ברחבי הארץ, ביקורים בשבתות - כל הדברים הללו לא היו מנת חלקי וקשה היה לי למצוא את מקומי מבחינה מקצועית וחברתית ללא החוויות. סיימתי את הקורס ושובצתי, לפי בקשתי, בבסיס הדרכה גדול, בנגב... לא היה לי שמץ של מושג כמה קשה באמת זה יהיה. והימים שעברו רק חידדו הכול.

את ראש השנה ביליתי בבסיס. שלושה ימים של בלבול ומבוכה. לא הרגשתי חוויה של קדושה, שלא לדבר על ימים נוראים. השופר - בבית הכנסת - לא הפיק צליל, והתפילות התנהלו בעצלתיים. הארוחות היו רדודות, וכל האווירה כולה הייתה איומה. מטבע הדברים, כשיושבים כל החברה, מתנהלים דיונים בענייני דיומא - מי יוצא עם מי, מתי לכלכו עליה וכמה פעמים הוא ריתק חיילים לשבת, ועוד דברים ש"ברומו של עולם". ואנשים מעשנים סביבי, ומשכשכים בכריכה הבסיסית. אבל האווירה החברתית הייתה מצוינת, ולבושתי נוכחתי, עם צאת השבת והחג, שנהנית

מאד. דבר זה כשלעצמו צריך היה להדליק אצלי נורה אדומה וזעקת למרחקים. אבל אני נשארת עדיין דבקה באופוריה של שליחות מצווה שיצרתי לעצמי, מתעלמת מכל הסימנים שקיבלתי מסביב...

... כלפי חוץ כמעט הכול היה אותו דבר, אבל המושגים שלי על דת הלכו והשתנו בתכלית השינוי.

דברים חיצוניים קיבלו משמעות שולית וזניחה - הרי העיקר בלב פנימה, הלא התפילה שלי בבוקר התקיימה בדבקות, כמעט כל בוקר. סיפרתי לכל סובבי המון על אורח החיים שלי, וחשבתי כל הזמן הזה - שאני שלמה עם עצמי. זכורה לי שיחה עם שמיניסטית מתלבטת אחת. היא שאלה אותי איך אני מתמודדת עם הקשיים מבחינה דתית, ואני, במבט לאחור - בשיא השחצנות ורום הלבב - עניתי לה: לומדים להתעלות מעליהם. להפוך אותם מאבני נגף למדרגות בסולם. היום אני לא יכולה שלא להיחרד מהעיוורון שתקף אותי, מעצימת העיניים הזו שלי, מהטפיחה העצמית על השכם לאורך כל הדרך...

...בגילוי הזה של האור הגדול פתאום, מתוך החושך שאפף אותי - הכאיב, ובייש, ותסכל - כאילו כל הערכים שלי הצטמקו. הרגשתי כל-כך קטנה, מיותרת, לא נכונה, ואז התחלתי לקרוא, לשאוב לתוכי כמה שיותר מידע וערכים. בערך באותה תקופה הגעתי לשבת בעפרה. שבת שנתנה לי המון מבחינת אווירה יהודית.

בליל שבת התקיים עונג-שבת ומיד אחר-כך ניגשתי אליך. פתאום הכתה בי ההכרה שאני חייבת, מוכרחה לדבר עם בנות מתלבטות. לספר להן את הסיפור שלי, להעביר את הקשיים, את ההתמודדויות, להדגיש את התחושות, את הסנוורים שהוכיחי בהגיעי לעולם הצבא, את הניסיונות והאתגרים הקשים.

חשתי צורך לשתף אותך. להגיד כמה הניסיון הזה מיותר ולא הכרחי. כמה בשירות הלאומי אפשר לתת ולתת עד בלי די, תוך שמירה על כל הערכים שבהם אנחנו מאמינות. כמה כל החוויות הנפלאות שעברתי - לא שוות אפילו דמעה אחת שלי שמקורה בתסכול ובחוסר-האונים שחשתי.

ניגשתי אליך כי חשבתי שאתה יכול לעזור לי להעביר את המסרים האלה. אני כיום, בעודי חיילת, לא מסוגלת לעמוד מול בנות, כקבוצה מוגדרת של בנות אולפנה או תיכון דתי, ולהטיף להליכה לשירות-לאומי. מבחינה לויאלית - לא נראה לי ממש מתאים.

מצד שני - אני יודעת שאני, כמו שהייתי, לעולם לא הייתי מקשיבה לבן. בדיוק כמו שהתנהגתי. בן, אפילו קדקוד בצבא, לא יכול לדעת מה עובר על בנות בצבא. לא יעזור בית-דין ואף בן, כריזמטי ככל שיהיה, לא יצליח לשכנע אותי שהאווירה בצבא לא מתאימה לי.

מלבד זאת, כל שיחה בהקשר הזה של צבא גרמה לי לאנטי-מידני.

אני יודעת בוודאות שכל מי שחושבת כמו שאני חשבתי על ההכרח שבשירות הצבאי, תעקם מיד פרצופה, ותאמר שהיא שמעה כבר הכול, ושאף אחד לא יכול לחדש לה כלום.

אם רק יכולתי להעביר מעל דפים אלה את התחינה הנואשת הזו שלי - המופנית לבנות - שתנסנה להקשיב ולקלוט.

אני, שנשאתי בגאווה את דגל השירות הצבאי, והרמתי על נס את ההתעלמות מכל מה שכולם יגידו - העיקר שאני שלמה עם דרכי; אני יודעת היום, שאז - לא כל כך מזמן - לא ידעתי כלום. לא ידעתי דבר וחצי דבר על עצם החיים בתוך מסגרת לוחצת וכפייתית של 24 שעות ביממה עם אוכלוסייה שונה כל כך. אז הפנייה הזו שלי, היא פנייה לבנות החושבות. הבנות שמאמינות באמת בצדקת דרכן. הבנות שלא יודעות כמה קשה ההתמודדות היומיומית עם הנגיעות, עם המבטים של הבנים... חשבתי שאני מכירה את כל רזי הצבא, שהרי עברתי הכנות שונות במסגרת הגרעין. חשבתי שגם אם יבואו קשיים - אדע להתגבר עליהם. ידעתי, מתוך היכרותי את עצמי, שבכל מקום שאהיה - אדע לתת ככל יכולתי, אצליח להוות מודל לקידוש ה' רבים. הכרתי את כל הסיפורים על יחסי-בנות בצבא, אבל לא ידעתי על קיומם של הרבדים העמוקים יותר. לא העליתי בדעתי שכל צעד שאעשה עשוי להתפרש בעשרות מובנים שונים. שמעתי על מה שנקרא בתקשורת - הטרדות מיניות.

מכתב למתלבטת

מיכל יקרה, שמעתי על ההתלבטות שלך והרגשתי צורך ענק לכתוב לך. אני אספר לך קצת על הסיפור שלי ואז אתייחס לשאלות והדילמות שלך.

מאז שהייתי קטנה ידעתי שאני רוצה להתגייס לצבא. כל מי שהכיר אותי אמר לי שזה הייעוד שלי.

הגעתי לכיתה י"ב וכל כך הייתי מאושרת שאני לא צריכה לעבור את כל הסייט של ראיונות וימי עיון של השירות הלאומי. באותו זמן כבר ידעתי שאני מיועדת להיות מפקדת כיתת טירונים והייתי מאושרת למרות שרציתי יותר קרבי, אבל הפרופיל לא אפשר.

התגייסתי בהתרגשות ובמוטיבציה. שישה חודשים של סבל עברתי בקורס - כשסגרתי שבתות כמו כל חייל, הייתי צריכה לשמוע את המוסיקה של החברה כל השבת. הייתי צריכה לחפש בנרות מישוהו שיעשה לי קידוש בבוקר (בערב שישי יש קידוש חובה לכולם) וכנ"ל להבדלה. הייתי צריכה לענות לטלפונים בשמירה (למרות שזה פיקוח נפש, ההרגשה היא רעה).

הייתי צריכה להתלבש מול כל הבנים שהיו בקורס כי מעולם לא הייתה מחיצה כמו שצריך (ובזמנים הקצרים שנותנים לך את לא מספיקה לרוץ לשירותים כדי להתלבש שם).

את ראש השנה עשיתי בלי ברכות כי הייתי באבט"ש (למרות שברחתי לארוחה אחת למשפחה שפגשתי בבית כנסת). ורק כל הזמן חשבתי שייגמר הקורס אני אסתדר. הגעתי לבסיס טירונים בתור מפקדת - אני הרגשתי נורא שהייתי צריכה לעשות לחיילים שלי שיעור ספורט כשאני מדגימה להם והם צופים. ההתמודדות בשבת לא השתנתה.

וההתמודדות שבנים צוחקים עליך כשאת לא מרשה להם לגעת בך כי הם לא מבינים מאיפה זה מגיע.

בבסיס הזה ביקשתי לקבל חצאית א' (כי לא נתנו לי בבקו"מ, למרות שהיו חייבים).

אבל זה נשמע לי, כמו כל דבר, רחוק. כיום ברור לי לגמרי שהמקרים האלה אורבים בכל פינה בצבא הזה. כשהמתח המיני בשיאו, ואני חסרת אונים. בת בצבא של בנים.

צבא של חול. צבא של הגנה לישראל.

צבא עמוס חוויות ורגעים נפלאים באמת. צבא שכל כך האמנתי בחובת השתייכות אליו. צבא שנלחמתי עם רבים מסובביי כדי להשתייך אליו. שכואב לי כל כך עכשיו להודות שטעייתי בקשר אליו. שהדברים האלה שעברו עלי במהלך שירותי בצבא - היו מיותרים.

חשבתי שהתקופה הזו תכין אותי לחיים אמתיים. אבל החיים האמתיים שלי לא יהיו כאלה. העולם שלי יהיה עולם דתי.

ההומור שלי הוא לא הומור גס. החברה שלי מתנהגת ומתלבשת בצורה עליה חונכתי, ובה אני מאמינה.

רק עכשיו, כשיצאתי לגמרי מהחממה שלי, למדתי להעריך אותה, להכיר בחשיבות קיומה. לו רק יכולתי להגיע לכל כתובת ולספר לה את הסיפור שלי, להעניק לה מימד התבוננות נוסף על אורח החיים בצבא. אבל אין בכוחי וביכולתי לעשות כך, לפחות לא במצב הנוכחי.

על כן אני פונה אליך. בבקשה שתספר, תסביר, תייעץ, תפנה את הבנות שאתה פוגש בהן - אליי.

כל טוב.

32 עדות קצינה דתייה

אני מרגישה שקיים חוסר אחריות מצד גורמים רבניים שמנסים לעודד בנות להגיע לצבא, ואני רואה כמה הן נשברות ממה שהן מגלות כאן על ההתמודדות שעומדות פעמים רבות בניגוד לעולם הדתי-ציוני ולעולם הנשי שאליו חינכו אותן.

ההטרדות המיניות אינן הנקודה בעיניי, זה קיים גם באזרחות. הדבר החמור בעיניי הוא חשיפה של נערה דתייה לתכנים של חברה מעורבת וחופשית ללא גבולות והגבלות, שלא לצורך וללא הכוונה אמתית ואמירה חד-משמעית לתרבות ולחברה שאליה היא תיחשף. חשוב לי להבהיר: לא כל בת מסוגלת להתמודד עם שבירת הגבולות הערכיים-תורניים שעליהם חונכה. שבר שכזה יוצר משברים קשים מאוד אצל חלק מהבנות...

בקשתי לעבור ולפקד רק על בנות והעבירו אותי לחיל הים. שם קיבלתי חצאית ב', ואני לא רוצה לספר לך על התגובות של הבנים בבסיס. לא הרבה השתנה ובשלב הזה רציתי לעזוב את הצבא. הגשתי בקשה וכל הפרוצדורה התמשכה חודש וחצי, כששמעתי מבנות אחרות שלהם לקח חמישה חודשים בערך, עד שהשתחררתי. עכשיו אני עושה שירות לאומי.

המצב הכי רע שהיה לי בצבא זה שהרגשתי מאוד שונה מכולם, כי הייתי מוזרה כשברכתי ברכת המזון ושלבשתי חצאית, שלא הייתי כל כך קרובה לבנים בבסיס ושלא הייתי יוצאת איתם ל"אָפְּטָר", כי הם הלכו לאכול במקום לא כשר (ואני נשארתי לבד בבסיס). במכתב שכתבת הזכרת את העניין של צבא כגוף של גברים - כשאני התגייסתי הרגשתי על עצמי שאני הופכת להיות מאוד אגרסיבית ומאבדת קצת מהנשיות שבי (אגב, הרגשתי כך גם על שתי חברות הכי טובות שלי שהתגייסו), למרות שלפני שהתגייסתי אהבתי מאוד נשק ופעולה, ולכן לא רציתי ללכת לשירות לאומי, כי לא הרגשתי שאני יכולה לתרום בשום תחום שהציע השירות הלאומי.

אני אישית חושבת שרוב האנשים שעומדים להתגייס לא באמת יודעים מה קורה בצבא, מה דורשים ממך. זה נראה מבחוץ מאוד נחמד, אבל מבפנים זה נראה לפעמים אחרת לגמרי. השאלה הגדולה היא אם המסגרת הנוקשה של הצבא שמשנה אותך, ולא תמיד לטובה, מתאימה לך.

אני מקווה שעזרת לי לך קצת להחליט. יש עוד המון פרטים שהייתי רוצה לספר לך ואולי תוכלי ליצור איתי קשר ותוכלי אולי גם לשאול שאלות שעולות לך, ואני באמת אשמח לענות.

בת יקרה.

אל תלכי לצבא.

אשריך שחשקה נפשך לשרת את העם שזה חלק מעבודת ה', אך עבודת ה' – צריכה להיות על פי ה', ולא על פי מה שאנו ממצאים. שרות צבאי לבנות בכל מסגרת שתהיה אסור עפ"י ההלכה. כך פסקו כל גדולי הפוסקים וכל גדולי ישראל (ואם יש כמה רבנים בודדים שהביעו דעה אחרת, הם אינם רוב מניין ולא רוב חכמה, אינם פוסקים בעלי שיעור קומה, ודעתם בטלה).

הרבנות הראשית לדורותיה אסרה, אף הג"ר שלמה גורן שהיה הרב הצבאי הגדול והרב הראשי לישראל, אין ממנו פסק אחד או מכתב אחד בו הוא מתיר הדבר, והוא לא פחד לומר דעתו. גם רבנו הרב צבי יהודה קוק אסר הדבר, והוא לא היה פחות ציוני ממך ופחות צבאי ממך. בצבא של משה רבנו לא היו נשים וניצחנו, וכן בצבא של יהושע בן-נון, בצבא של דוד ובצבא של החשמונאים.

הרבה בנות ניזוקו קשה מאד בצבא, רצו לצאת ולא יכלו, אך הנזק העיקרי הוא הנזק לנשמה לעבור על רצון ה'. בוודאי צריך לתרום לאומה, אך שרות לאומי תורם הרבה יותר – כמובן גם הוא במקום כשר ומאושר ע"י רב או רבנית. אל תחקי גברים, היי את, את שווה לגבר גם בלי חיקוי. היי טהורה.

שלמה אבינר

- 22 דברים כב, כו. <http://www.iwn.org.il/?CategoryId=185&9>
23 רמב"ם, הלכות רוצח ושמירת הנפש, פרק ArticleID=198
- א, הלכה י. <http://www.inn.co.il/News/News.10>
24 תלמוד בבלי, שבת לג ע"א. .aspx/269269
- 25 זהו בלשון מעולה, בלשון סג' נהור, והכוונה כמובן לבחורי ישראל. <http://www.maarachot.idf.il/PDF/12>
26 <http://www.kolech.com/show.26> FILES/4/110654.pdf
- 27 שם. <http://www.mako.co.il/pzm-magazine/13>
28 <http://www.zahali.28> Article-367e1f533604d31006.htm
- <http://www.kipa.co.il/now/55355.html> 15
<http://www.kipa.co.il/jew/54637.html> 17
- 29 ויקרא כ"ד. <http://www.kipa.co.il/now/55355.html> 15
30 הרב יוני לביא, הערה 18. <http://www.kipa.co.il/jew/54637.html> 17
- 31 ראי עדותן של מסיחות לפי תומן בקישור: <http://www.askpeople.co.il/question..php?cid=8&qid=19060> 19
20 "חד" - ביטאון התנועה הקיבוצית", ספט' מר, 1985. <http://www.kipa.co.il/now/55355.html> 15
- 32 פורסם בעלון "עולם קטן", שבת פרשת "כי-תשא". <http://www.ynet.co.il/21>
<http://www.inn.co.il/Radio/Player.8>
<http://www.inn.co.il/News/News.1>
<http://www.inn.co.il/News/News.10>
<http://www.inn.co.il/News/News.11>
<http://www.inn.co.il/News/News.12>
<http://www.inn.co.il/News/News.13>
<http://www.inn.co.il/News/News.14>
<http://www.inn.co.il/News/News.15>
<http://www.inn.co.il/News/News.16>
<http://www.inn.co.il/News/News.17>
<http://www.inn.co.il/News/News.18>
<http://www.inn.co.il/News/News.19>
<http://www.inn.co.il/News/News.20>
<http://www.inn.co.il/News/News.21>
<http://www.inn.co.il/News/News.22>
<http://www.inn.co.il/News/News.23>
<http://www.inn.co.il/News/News.24>
<http://www.inn.co.il/News/News.25>
<http://www.inn.co.il/News/News.26>
<http://www.inn.co.il/News/News.27>
<http://www.inn.co.il/News/News.28>
<http://www.inn.co.il/News/News.29>
<http://www.inn.co.il/News/News.30>
<http://www.inn.co.il/News/News.31>
<http://www.inn.co.il/News/News.32>
<http://www.inn.co.il/News/News.33>
<http://www.inn.co.il/News/News.34>
<http://www.inn.co.il/News/News.35>
<http://www.inn.co.il/News/News.36>
<http://www.inn.co.il/News/News.37>
<http://www.inn.co.il/News/News.38>
<http://www.inn.co.il/News/News.39>
<http://www.inn.co.il/News/News.40>
<http://www.inn.co.il/News/News.41>
<http://www.inn.co.il/News/News.42>
<http://www.inn.co.il/News/News.43>
<http://www.inn.co.il/News/News.44>
<http://www.inn.co.il/News/News.45>
<http://www.inn.co.il/News/News.46>
<http://www.inn.co.il/News/News.47>
<http://www.inn.co.il/News/News.48>
<http://www.inn.co.il/News/News.49>
<http://www.inn.co.il/News/News.50>
<http://www.inn.co.il/News/News.51>
<http://www.inn.co.il/News/News.52>
<http://www.inn.co.il/News/News.53>
<http://www.inn.co.il/News/News.54>
<http://www.inn.co.il/News/News.55>
<http://www.inn.co.il/News/News.56>
<http://www.inn.co.il/News/News.57>
<http://www.inn.co.il/News/News.58>
<http://www.inn.co.il/News/News.59>
<http://www.inn.co.il/News/News.60>
<http://www.inn.co.il/News/News.61>
<http://www.inn.co.il/News/News.62>
<http://www.inn.co.il/News/News.63>
<http://www.inn.co.il/News/News.64>
<http://www.inn.co.il/News/News.65>
<http://www.inn.co.il/News/News.66>
<http://www.inn.co.il/News/News.67>
<http://www.inn.co.il/News/News.68>
<http://www.inn.co.il/News/News.69>
<http://www.inn.co.il/News/News.70>
<http://www.inn.co.il/News/News.71>
<http://www.inn.co.il/News/News.72>
<http://www.inn.co.il/News/News.73>
<http://www.inn.co.il/News/News.74>
<http://www.inn.co.il/News/News.75>
<http://www.inn.co.il/News/News.76>
<http://www.inn.co.il/News/News.77>
<http://www.inn.co.il/News/News.78>
<http://www.inn.co.il/News/News.79>
<http://www.inn.co.il/News/News.80>
<http://www.inn.co.il/News/News.81>
<http://www.inn.co.il/News/News.82>
<http://www.inn.co.il/News/News.83>
<http://www.inn.co.il/News/News.84>
<http://www.inn.co.il/News/News.85>
<http://www.inn.co.il/News/News.86>
<http://www.inn.co.il/News/News.87>
<http://www.inn.co.il/News/News.88>
<http://www.inn.co.il/News/News.89>
<http://www.inn.co.il/News/News.90>
<http://www.inn.co.il/News/News.91>
<http://www.inn.co.il/News/News.92>
<http://www.inn.co.il/News/News.93>
<http://www.inn.co.il/News/News.94>
<http://www.inn.co.il/News/News.95>
<http://www.inn.co.il/News/News.96>
<http://www.inn.co.il/News/News.97>
<http://www.inn.co.il/News/News.98>
<http://www.inn.co.il/News/News.99>
<http://www.inn.co.il/News/News.100>

מִי שְׁפָרַךְ אֲבוֹתֵינוּ

אֲבָרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב

הוא יָבֵרְךָ אֶת חֵילֵי צָבָא הַגָּנָה לְיִשְׂרָאֵל,

הָעוֹמְדִים עַל מִשְׁמֵר אֲרֻצֵּנוּ וְעָרֵי אֱלֹהֵינוּ

מֵהִלְבָּנוּן וְעַד מְדִבְרַת מִצְרַיִם

וּמִן הַיָּם הַגְּדוֹל עַד לְבוֹא הָעֶרְבָה בַּיַּבְשָׁה בְּאֵוִיר וּבָיִם.

יִתֵּן ה' אֶת אוֹיְבֵינוּ הַקָּמִים עָלֵינוּ נִגְפִים לַפְּנִיָּהֶם.

הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

יִשְׁמַר וְיִצְלֵל אֶת חֵילֵינוּ

מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה

וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם.

יְדַבֵּר שׁוֹנְאֵינוּ תַחֲתֵיהֶם

וְיַעֲטֹרֵם בְּכֶתֶר יְשׁוּעָה וּבְעֶטְרַת נִצְחוֹן.

וְיִקָּיֵם בָּהֶם הַכָּתוּב:

כִּי ה' אֱלֹהֵיכֶם הֵהִלֵּךְ עִמָּכֶם לְהַלְחֵם לָכֶם עִם אִיבֵיכֶם

לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם:

וְנֹאמַר אָמֵן: